



mondriaan
fonds

Juryrapport Adriaan Geuze – Oeuvreprijs bouwkunst

Juryleden:

Arjen Oosterman
Edwin Oostmeijer
Marlies Rohmer

Voorzitter: Flos Wildschut
Secretaris: Mirjam Beerman

Adriaan Geuze

De jury van de Oeuvreprijs bouwkunst heeft uitvoerig gesproken over de betekenis van deze prijs. Zij zocht naar een laureaat die vanuit een onderzoekende en multidisciplinaire houding het begrip oeuvre heeft weten te verbreden en invloed uitoefent op het vakgebied en de wereld daarbuiten. Deze zoektocht leidde naar Adriaan Geuze, landschapsarchitect en medeoprichter van het bureau West 8. In Nederland is hij ondermeer verantwoordelijk voor het stedenbouwkundig plan van de Amsterdamse wijk Borneo-Sporenburg, voor het ontwerp van het Máxima Park bij Leidsche Rijn en het Schouwburgplein in Rotterdam. Internationaal realiseerde hij met zijn bureau spraakmakende projecten, zoals Toronto Waterfront, Madrid Rio en Governors Island in New York. West 8 is inmiddels uitgegroeid tot een van de toonaangevende internationale ontwerp bureaus voor grote stedelijke transformatieopgaven.

Bijzonder is dat Geuze vanuit de landschapsarchitectuur de wereld van stedenbouw en architectuur heeft weten te veroveren en deze twee uit elkaar gegroeide vakgebieden bovendien met elkaar heeft weten te verbinden door nieuwe ruimtelijke modellen aan te dragen die veelal tot de verbeelding spreken. Vanuit de ervaring met lange duur en transformatie, eigen aan het landschap, gecombineerd met een grote historische kennis en een scherp analytisch vermogen heeft hij als relatieve buitenstaander een probleemstellende werkwijze kunnen introduceren, resulterend in ruimtelijke ingrepen met een geweldige impact en zeggingskracht. Vijftien jaar na de oplevering van Borneo-Sporenburg vindt de jury het bijvoorbeeld nog altijd verbluffend dat Geuze het als beginnend landschapsontwerper voor elkaar heeft gekregen zijn gewaagde stedenbouwkundig plan gerealiseerd te krijgen. Het geslaagde resultaat is daarbij zeker ook te danken aan Geuze's gave om in de planfase tijdens inspirerende workshops alle deelnemende opdrachtgevers en architecten te stimuleren om tot het uiterste te gaan en gezamenlijk een nieuw vocabulaire te ontwikkelen.

Een ander kwaliteitscriterium waar de jury belang aan hecht is het vermogen van een ontwerper om de opdracht te overstijgen, een ontwerp aan te leveren dat meer biedt dan de opdrachtgever vraagt. Zeker in een periode waarin opdrachtgevers, vooral vanuit financiële overwegingen, steeds behoudender worden is dit een belangrijke eigenschap. Adriaan Geuze demonstreert dit vermogen keer op keer, ook als een opdrachtgever het onmogelijke vraagt. Een goed voorbeeld is de majeure opdracht om bij Leidsche Rijn een parklandschap van 300 hectare te ontwerpen. Geuze ging boven de opdracht staan, maakte duidelijk dat een park van deze omvang niet realistisch was en ontwikkelde een scherpe strategie waarbij hij het gebied in verschillende zones deelde: een parkachtige binnenhof die zich naar buiten toe steeds verder verdunt tot een natuur- en recreatiegebied met nieuwe én bestaande elementen.

De strategie die Geuze ontwikkelde bij Leidsche Rijn sluit direct aan bij zijn visie op het Nederlandse landschap en de wijze waarop hij ruimtelijke onderwerpen agendeert. Het volbouwen van de Randstad en het visieloze wegvagen van bestaande (polder)landschappen gaat Geuze zeer aan het hart. De jury prijst de enorme betrokkenheid van waaruit hij zich inzet om het tijt te keren, door het prachtige essay 'De noodzaak van smeltend poolijs' te schrijven in *De Gids*, lezingen te houden, een televisieprogramma te maken of door een hele dag met een journalist door Nederland te rijden, door de polders en langs het ongewone en poëtische door hem en zijn collega's ontworpen berkenbos op Schiphol. Door de gepassioneerde manier waarop hij zijn liefde voor het Nederlandse landschap en zijn prikkelende analyses weet over te brengen is het Geuze gelukt om tot het politieke debat door te dringen en uit te groeien tot een autoriteit op dit gebied. In een tijdsgewricht waar de disciplinaire grondslag voor het vak architectuur en stedenbouw zienderogen verdamppt en een ministerie van ruimtelijke ordening *rücksichtlos* is vervangen door een ministerie van infrastructuur is een invloedrijk tegengeluid noodzakelijk. De jury doet een sterk beroep op Geuze om het debat voort te zetten en gebruik te maken van de positie die hij heeft verworven.

Zijn analytisch vermogen, onderzoekende geest en stimulerende kracht hebben geleid tot een interessante verbreding van het oeuvre met grote impact voor het vakgebied. Samen met West 8 is Adriaan Geuze uitgegroeid tot een invloedrijke figuur die internationaal belangrijke eigentijdse sporen

nalaat en optimistisch doorwerkt aan een lange rij indrukwekkende projecten. Geuze is een romanticus, visionair en pragmaticus. Hij is Pietje Bell, Cornelis van Eesteren en Jac. P. Thijsse tegelijk. Mr. Jekyll and Hyde in eigen persoon, nu eens onuitstaanbaar, drammerig en nurks, dan weer uiterst charmant maar altijd vechtend voor de goede zaak. De intelligente visie, het grote gebaar en het vakmanschap waarmee Adriaan Geuze de wereld om hem heen beter hoopt achter te laten, wil de jury graag onderstrepen met de Oeuvreprijs bouwkunst.